

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

DOHODNINA – DOHODEK IZ ZAPOSLOTITVE **Osebnno dopolnilno delo in vrednotnice**

Podrobnejši opis

4. izdaja, september 2016

KAZALO

1.0 SPLOŠNO	3
1.1 Seznam del, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo.....	3
2.0 PRIGLASITEV, OPUSTITEV IN IZBRIS IZ SEZNAMA IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA	4
2.1 Priglasitev osebnega dopolnilnega dela.....	4
2.2 Izbris iz seznama posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo.....	5
2.3 Posameznik, ki 1. 1. 2015 opravlja osebno dopolnilno delo po starem sistemu.....	6
3.0 VREDNOTNICA ZA OSEBNO DOPOLNILNO DELO	6
3.1 Kdo mora pridobiti vrednotnico	6
3.2 Postopek pridobitve vrednotnice/ vložitve zahtevka za vrednotnico/ plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje.....	6
4.0 PRIHODKI IZ NASLOVA OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA	7
4.1 Poročanje o doseženih prihodkih	7
4.2 Preseganje omejitve polletnega prihodka iz osebnega dopolnilnega dela	8
4.3 Obveznost izdaje računov za opravljeno osebno dopolnilno delo	8
5.0 OBDAVČITEV DOHODKA ZA OPRAVLJENO OSEBNO DOPOLNILNO DELO.....	8
5.1 Vložitev napovedi za odmero akontacije dohodnine	9
6.0 POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA	9
6.1 Izvajalec osebnega dopolnilnega dela ni polno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz drugega naslova	10
6.2 Izvajalec osebnega dopolnilnega dela je polno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz drugega naslova ali je upokojenec.....	10
7.0 OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA	10
8.0 KAZENSKE SANKCIJE	10
9.0 PRAKTIČNI PRIMERI	12

1.0 SPLOŠNO

Osebnno dopolnilno delo v skladu z [Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – ZPDZC-1](#) sodi med dela, ki se ne štejejo za delo na črno.

Za osebnno dopolnilno delo se od 1. januarja 2015 dalje šteje:

- A) Kadar posameznik sam opravlja dela pomoči v gospodinjstvu, njim podobna dela ali opravlja druga manjša dela, pod pogojem, da posebni predpisi ne določajo drugače in da so določena pod točko A na [seznamu del, ki se štejejo za osebnno dopolnilno delo](#). Ta dela se ne smejo opravljati za pravno osebo, tuj pravni subjekt ali samozaposleno osebo. Posameznik lahko opravlja delo le za osebo, ki ima vrednotnico, ki se glasi na njegovo ime. Vrednotnico mora pridobiti naročnik pred pričetkom opravljanja dela.
- B) Kadar posameznik sam izdeluje izdelke domače in umetnostne obrti v skladu z zakonom, ki ureja obrtno dejavnost, druge izdelke, ki se izdelujejo na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih in jih prodaja, ali kadar nabira in prodaja gozdne sadeže in zelišča, pod pogojem, da so ta dela določena pod točko B na [seznamu del, ki se štejejo za osebnno dopolnilno delo](#). Posameznik lahko opravlja navedena dela, če je pred opravljanjem dela sam pridobil vrednotnico, ki se glasi na njegovo ime.

Posameznik, ki je prijavil osebnno dopolnilno delo, dela lahko opravlja le sam osebno in ne more za ta dela najemati drugih fizičnih oseb (npr. posameznik, ki nabira gozdne sadeže, le-ta tudi sam osebno prodaja in ne more za prodajo najeti druge fizične osebe po podjemni pogodbi).

1.1 Seznam del, ki se štejejo za osebnno dopolnilno delo

Seznam del, ki se štejejo za osebnno dopolnilno delo, je določen v [prilogi 1](#), ki je sestavni del [Pravilnika o osebnem dopolnilnem delu](#).

A. Kot občasna dela pomoči v gospodinjstvu, njim podobna dela ali druga manjša dela se lahko opravlja:

1. občasna pomoč v gospodinjstvu, pomoč pri čiščenju stanovanja ali stanovanjske stavbe, vzdrževanje pripadajočih zunanjih površin;
2. občasna pomoč pri kmetijskih delih;
3. občasno varstvo otrok, pomoč starejšim, bolnim in invalidom na domu, spremstvo oseb, ki potrebujejo nego;
4. občasne inštrukcije kot pomoč pri izpolnjevanju šolskih in študijskih obveznosti;
5. občasno prevajanje in lektoriranje;
6. občasno izvajanje umetniških oziroma drugih kulturnih vsebin ob zasebnih dogodkih;
7. občasna pomoč pri oskrbi hišnih živali na domu lastnika živali.

Pojasnila k posameznim vrstam del:

- A.1: Sem ne sodi pomoč pri čiščenju in vzdrževanju zunanjih pripadajočih površin, kadar gre za večstanovanjski objekt z osem ali več stanovanji oz. enotami in več kot dvema etažnima lastnikoma ter njihovimi pripadajočimi površinami (v tem primeru je namreč po stanovanjskem zakonu treba imeti upravnika, ki je pravna oseba (ima registrirano dejavnost) in se tovrstno delo ne more opravljati v okviru osebnega dopolnilnega dela na podlagi drugega odstavka 12. člena ZPDZC-1). V objektu, ki ima osem ali manj posameznih delov ali manj kot 3 etažne lastnike, pa lahko na podlagi stanovanjskega

zakona, po pooblastilu lastnikov, naloge upravnika opravlja eden od etažnih lastnikov, ki je fizična oseba (brez pravnega statusa oz. registracije). V tem primeru lahko pod točko A.1 (občasna pomoč v gospodinjstvu, pomoč pri čiščenju stanovanja ali stanovanjske stavbe, vzdrževanje pripadajočih zunanjih površin) tudi po 1. 1. 2015 na podlagi ZPDZC-1, opravlja fizična oseba s priglasišenim osebnim dopolnilnim delom. Zavezanec za plačilo vrednotnice (naročnik) je v tem primeru fizična oseba - eden izmed etažnih lastnikov v objektu, ki ima pooblastilo ostalih etažnih lastnikov za izvrševanje poslov, ki sodijo v krog upravljanja upravniških storitev.

- A.2: Gre za pomoč pri kmetijskih delih, ki so navedena v Standardni klasifikaciji dejavnosti 2008 (Šifrant SKD) pod šiframi do vključno A 01.640.
Pod ta dela sodi tudi pastirstvo in oskrba živine (SKD 01.620). V skladu z 47. členom Zakona o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15) lahko pastir v obdobju paše živine od začetka junija do konca septembra opravlja delo na planini ali skupnem pašniku kot osebno dopolnilno delo. Vrednotnico v tem primeru kupi predsednik agrarne skupnosti. (Pri nakupu vrednotnice se izkaže s svojo davčno številko).
- A.3: Pri tem ne gre le za storitve pomoči, ki se odvijajo na domu (v stanovanju), temveč tudi za različne pomoči starejšim, bolnim ali invalidom, ki se odvijajo izven stanovanja (prinašanje pripravljenih obrokov, nabava živil, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, ipd.).
- A.4: Instrukcije so namenjene le osebam, ki imajo status šolarja, dijaka ali študenta, po vsebini pa so omejene na obveznosti, ki iz tega statusa izhajajo.
- A.6: Zasebni dogodki so tisti, katerih organizator je posameznik za svoje zasebne potrebe (rojstni dnevi, poroke, obletnice, ipd.).
- A.7: Gre za oskrbo hišnih živali v času odsotnosti lastnika hišne živali, sem sodi tudi sprehajanje hišnih živali.

B. Na podlagi tretjega odstavka 12. člena ZPDZC-1 posameznik lahko:

1. izdeluje in prodaja izdelke domače in umetnostne obrti v skladu z zakonom, ki ureja obrtno dejavnost in ki niso namenjeni zaužitju;
2. izdeluje izdelke, ki niso namenjeni zaužitju in ki jih je možno izdelovati na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih, jih popravlja in prodaja;
3. nabira in prodaja gozdne sadeže in zelišča v njihovi osnovni obliki;
4. melje žito ter žge apno in oglje na tradicionalen način in prodaja.

Pojasnila k posameznim vrstam del:

- B.1: Gre za izdelke, ki so izdelani na podlagi dejavnosti, ki po mnenju strokovne komisije za preverjanje rokodelskih izdelkov sodijo v okvir domače in umetnostne obrti.
- B.2: Ključni pogoji so, da gre za pretežno ročno izdelavo ali po pretežno tradicionalnih postopkih in da niso namenjeni zaužitju (npr. spominki, dekorativni predmeti, posoda, razni galanterijski predmeti,...).
- B.3: Gre za nabiranje in prodajo gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki, kar pomeni brez predelave, ki pomeni vsak postopek, ki bistveno spremeni začetni proizvod (npr. ni možno sušenje, mariniranje, iztiskanje teh sadežev in zelišč).

2.0 PRIGLASITEV, OPUSTITEV IN IZBRIS IZ SEZNAMA IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA

2.1 Priglasitev osebnega dopolnilnega dela

Posameznik priglasijo osebno dopolnilno delo pred začetkom opravljanja pri Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES). Priglasitev se

opravi prek spletnega portala [AJPES](#) z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika prihlasitev opravi prek spletnega portala AJPES.

Posameznik ob prigrasitvi osebnega dopolnilnega dela navede naslednje podatke:

- osebno ime in naslov,
- davčno številko,
- dela, ki jih bo opravljal kot osebno dopolnilno delo,
- kontaktni podatek (telefonska številka ali elektronski naslov).

Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, in je vpisan v seznam, mora vse spremembe navedenih podatkov (razen glede osebnega imena in naslova, ki jih AJPES prevzema iz centralnega registra prebivalstva) sporočiti AJPES pred začetkom opravljanja posamezne vrste osebnega dopolnilnega dela. Posameznik, ki v Republiki Sloveniji nima prijavljenega prebivališča, mora sporočiti tudi spremembe podatkov osebnega imena in naslova.

Ob prigrasitvi osebnega dopolnilnega dela AJPES posamezniku dodeli zaporedno številko. O prigrasitvi in spremembi podatkov iz seznama AJPES izda posamezniku, ki opravlja osebno dopolnilno delo, obvestilo, ki ga posamezniku pošlje na elektronski naslov, ki ga je za ta namen navedel ob prigrasitvi. Posamezniku, za katerega je prigrasitev opravila upravna enota, obvestilo ob prigrasitvi natisne upravna enota.

AJPES na svoji spletni strani javno objavlja seznam posameznikov, ki so prigrasili osebno dopolnilno delo. Javno objavljen seznam vsebuje podatek o osebnem imenu, vrsti osebnega dopolnilnega dela, zaporedni številki posameznika in kontaktnem podatku. Za namen javne objave lahko posameznik izbere tudi regijo, v kateri bo pretežno opravljal prigraseno osebno dopolnilno delo.

S seznamom posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, se preko davčne številke posameznika poveže tudi davčni register in evidenca o davkih na Finančni upravi RS (v nadaljnjem besedilu: finančna uprava), za namene preprečevanja dela in zaposlovanja na črno, pobiranja davkov in prispevkov ter ugotavljanja pogojev za izbris posameznika iz seznama izvajalcev osebnega dopolnilnega dela.

2.2 Izbris iz seznama posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo

AJPES po uradni dolžnosti izbriše osebo iz seznama posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo:

- če prejme obvestilo finančne uprave, da posameznik iz seznama ne izpolnjuje več pogoja omejitve polletnega prihodka za opravljanje osebnega dopolnilnega dela iz prvega odstavka 14. člena [Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – ZPDZC-1](#),
- če prejme obvestilo finančne uprave, da posameznik iz seznama tudi v naknadno postavljenem roku ne sporoči podatkov o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela,
- če prejme obvestilo finančne uprave, da posameznik iz seznama v predpreteklem koledarskem letu ni prijavil prihodkov na podlagi opravljenega osebnega dopolnilnega dela,
- v primeru smrti posameznika, ki je voden v seznamu, o čemer AJPES pridobi podatek iz centralnega registra prebivalstva.

Na podlagi obvestila finančne uprave AJPES izda sklep o izbrisu. Zoper ta sklep je dovoljena pritožba v osmih dneh od dneva vročitve na ministrstvo, pristojno za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

Po vročitvi sklepa o izbrisu se podatki o posamezniku, ki ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje osebnega dopolnilnega dela, nemudoma umaknejo iz javne objave, v zbirki AJ PES pa se podatki iz drugega in tretjega odstavka tega člena hranijo še pet let po izbrisu.

2.3 Posameznik, ki 1. 1. 2015 opravlja osebno dopolnilno delo po starem sistemu

Osebe, ki imajo na dan 1. 1. 2015 priglašeno osebno dopolnilno delo po določbah [Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno - ZPDZC](#) in [Pravilnika o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del](#), se morajo ponovno priglasiti za opravljanje osebnega dopolnilnega dela po novem sistemu najpozneje do 30. 6. 2015, če želijo še naprej opravljati osebno dopolnilno delo. Do ponovne priglasitve pa lahko navedene osebe osebno dopolnilno delo opravljajo pod pogoji in na način, veljaven na dan 31. decembra 2014. Te osebe torej do priglasitve osebnega dopolnilnega dela po novem sistemu (kar morajo opraviti najpozneje do 30. 6. 2015), še naprej opravljajo dela, po starem seznamu del, za legalno opravljanje teh del pa v tem času ni potrebna vrednotnica oziroma plačilo prispevkov.

3.0 VREDNOTNICA ZA OSEBNO DOPOLNILNO DELO

Vrednotnica je dokument, na podlagi katerega se lahko opravlja osebno dopolnilno delo. Vrednotnica mora biti pridobljena pred začetkom opravljanja dela in velja za koledarski mesec.

3.1 Kdo mora pridobiti vrednotnico

Naročnik dela mora pridobiti vrednotnico na ime izvajalca osebnega dopolnilnega dela, ki za naročnika (fizično osebo) opravlja dela pomoči v gospodinjstvu in druga manjša dela, ki so določena v točki A. [seznama del, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo](#).

Izvajalec osebnega dopolnilnega dela iz točke B. omenjenega [seznama](#) mora sam pridobiti vrednotnico na svoje ime.

3.2 Postopek pridobitve vrednotnice/ vložitev zahtevka za vrednotnico/ plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje

Vrednotnico se pridobi na podlagi vložitev zahtevka za pridobitev vrednotnice prek spletnega portala e-uprava ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika vloži zahtevek prek spletnega portala e-uprava. Zahtevek za pridobitev vrednotnice se šteje za obračun prispevkov za socialno varnost, ki ga ministrstvo, pristojno za javno upravo, redno posreduje finančni upravi.

Vrednotnica je izdana ob predložitvi naloga za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter naloga za plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje in za zavarovanje za poškodbo pri delu in poklicno bolezen. Vrednotnica se vplača prek spletnega portala e-uprava ali osebno na upravni enoti, ki za posameznika plačilo opravi prek spletnega portala e-uprava. Vrednotnica se izda za tekoči ali prihodnji mesec, pridobljena pa mora biti najpozneje pred začetkom opravljanja dela.

Višina prispevka po 29. členu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1) za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PIZ) znaša 7¹ eurov ter za zdravstveno zavarovanje (ZZ) 2² eura na posamezno vrednotnico. Višina prispevka se usklajuje z gibanjem povprečne plače, izplačane za obdobje od januarja do decembra preteklega leta, v primerjavi s povprečno plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem in jo enkrat letno določi minister, pristojen za delo, najpozneje do 1. aprila v koledarskem letu. **Z Odredbo o višini prispevkov za osebno**

¹ Od 1. 9. 2016 znaša prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7,05 eura.

² Od 1. 9. 2016 znaša prispevek za zdravstveno zavarovanje 2,01 eura.

dopolnilno delo (Uradni list RS, št. 55/2016), ki je stopila v veljavo s 1. 9. 2016, znaša prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje 7,05 eura, ter zdravstveno zavarovanje 2,01 eura.

Znesek plačila prispevkov za socialno varnost po eni vrednotnici, ki velja za koledarski mesec (od dneva vložitve zahtevka za vrednotnico in vplačila vrednotnice do konca meseca), je določen v pavšalnem znesku 9³ eur (7 eurov za PIZ in 2 eura za ZZ), ki ni odvisen od višine plačila za opravljeno osebno dopolnilno delo in velja ne glede na število ur opravljenega dela za istega naročnika. Naročnik dela pomoči v gospodinjstvu mora kupiti toliko vrednotnic, kolikor različnih izvajalcev bo najel za to pomoč v obdobju enega meseca. Izvajalec osebnega dopolnilnega dela, ki nabira gozdne sadeže, bo za ta dela vedno kupil le po eno vrednotnico za posamezni mesec, v katerem bo nabiral in prodajal gozdne sadeže. Za izvajalca del pomoči v gospodinjstvu, ki ta dela v posameznem mesecu opravlja za več različnih naročnikov, mora vsak od naročnikov kupiti svojo vrednotnico. Na podlagi ene vrednotnice lahko izvajalec osebnega dopolnilnega dela v obdobju veljavnosti vrednotnice opravlja več vrst del za enega naročnika, npr. če ima izvajalec osebnega dopolnilnega dela priglášena dela pomoči v gospodinjstvu in inštrukcije, lahko za istega naročnika opravlja pomoč v njegovem gospodinjstvu in v njegovi počitniški hišici ter nudi inštrukcije njegovemu otroku, ki ima status dijaka.

Zahtevak za pridobitev vrednotnice se šteje za obračun prispevkov za socialno varnost po zakonu, ki ureja davčni postopek, vložen pri davčnem organu. Za ta obračun se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, s katerimi se ureja predložitev davčnega obračuna po izteku predpisanega roka, popraviljanje pomanjkljivosti oziroma pomot v davčnem obračunu ter popraviljanje davčnega obračuna, če je davčna obveznost izkazana previsoko. To pomeni, da vrednotnice ni mogoče vplačati za preteklo obdobje. Prav tako ni mogoče naknadno stornirati vrednotnice, če npr. naročeno delo ni bilo opravljeno.

4.0 PRIHODKI IZ NASLOVA OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA

Prihodek iz naslova osebnega dopolnilnega dela v posameznem polletju koledarskega leta v seštevku [ne sme presegati treh povprečnih mesečnih neto plač](#) v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu.

4.1 Poročanje o doseženih prihodkih

Izvajalec osebnega dopolnilnega dela mora finančni upravi polletno poročati o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela najpozneje do desetega dne v mesecu po preteku polletnega obdobja, na obrazcu [Poročilo o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela](#), ki je priloga 2 [Pravilnika o osebnem dopolnilnem delu](#).

Posameznik posreduje poročilo finančni upravi najpozneje:

- do 10. julija v tekočem koledarskem letu za prvo polletje tekočega koledarskega leta oziroma
- do 10. januarja v naslednjem koledarskem letu za drugo polletje preteklega koledarskega leta.

Če posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, ne posreduje navedenega poročila, mu finančna uprava postavi dodatni rok, ki ne sme biti daljši od 8 dni, v katerem ga pozove k dostavi teh podatkov. Če posameznik tudi v naknadno postavljenem roku ne dostavi podatkov o doseženem prihodku, finančna uprava o tem v roku 8 dni po poteku dodatnega roka obvesti AJPES, ki izda sklep o izbrisu iz seznama.

³ Od 1.9. 2016 je znesek prispevkov za eno vrednotnico določen v višini 9,06 eura (7,05 eura PIZ in 2,01 eura ZZ)

4.2 Preseganje omejitve polletnega prihodka iz osebnega dopolnilnega dela

Finančna uprava obvesti AJPES, ki izda sklep o izbrisu iz seznama:

- če posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo preseže omejitev polletnega prihodka; finančna uprava obvesti AJPES v roku 8 dni po oddaji poročila, iz katerega izhaja, da je bila omejitev polletnega prihodka presežena;
- če posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo preseže omejitev polletnega prihodka, kar se ugotovi v nadzoru; finančna uprava obvesti AJPES v roku 8 dni od pravnomočnosti odločbe, v kateri ugotovi, da je bila presežena omejitev polletnega prihodka;
- v predpreteklem in preteklem koledarskem letu ni prijavil prihodkov; finančna uprava obvesti AJPES v roku 30 dni po začetku novega koledarskega leta.

4.3 Obveznost izdaje računov za opravljeno osebno dopolnilno delo

Posameznik, ki opravlja osebno dopolnilno delo, pripravi poročilo o doseženih prihodkih na podlagi izdanih računov. Račun mora izdati za vsako opravljeno delo v koledarskem mesecu ali za vsak promet z izdelki ali sadeži in zelišči, najmanj v dveh izvodih, od katerih prejme enega oseba, pri kateri se delo opravi, oziroma oseba, ki kupi izdelke ali sadeže in zelišča. Izvajalec osebnega dopolnilnega dela kopije računov hrani deset let.

Račun mora vsebovati najmanj naslednje podatke:

- zaporedno številko,
- osebno ime in naslov ter davčno številko izdajatelja,
- kraj in datum izdaje,
- specifikacijo opravljenega dela oziroma dobavljenih izdelkov ali sadežev in zelišč z mersko enoto in ceno ter skupno vrednost prodanega blaga oziroma opravljene storitve,
- osebno ime in naslov osebe, pri kateri se delo opravi, ali kupca, razen, če je kupec fizična oseba,
- podpis izdajatelja računa.

Za posameznika, ki opravlja osebno dopolnilno delo, ne veljajo pravila o izdajanju računov iz vezane knjige računov.

5.0 OBDAVČITEV DOHODKA ZA OPRAVLJENO OSEBNO DOPOLNILNO DELO

Dohodek iz osebnega dopolnilnega dela se obdavči z dohodnino kot dohodek drugega pogodbenega razmerja po 38. členu [Zakona o dohodnini - ZDoh-2](#). V davčno osnovo od tega dohodka se vštevata vsak posamezni dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % dohodka in za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih izvajalec osebnega dopolnilnega dela plača sam (izvajalec osebnega dopolnilnega dela iz točke B seznama del, ki mora sam zase pridobiti vrednotnico)⁴.

Poleg 10 % normiranih stroškov izvajalec osebnega dopolnilnega dela lahko uveljavlja tudi dejanske stroške prevoza in nočitev v zvezi z opravljanjem dela ali storitev: priznajo se na podlagi dokazil (računov) o tem, da so nastali v povezavi z doseženim dohodkom iz osebnega dopolnilnega dela, največ do višine, ki jo na podlagi 44. člena [Zakona o dohodnini - ZDoh-2](#)

⁴ Prispevki, ki jih na podlagi pridobljene vrednotnice plača naročnik osebnega dopolnilnega dela za izvajalca iz točke A seznama del, ne zmanjšujejo davčne osnove od doseženega dohodka iz drugega pogodbenega razmerja.

določi vlada. Dejanske stroške prevoza in nočitve izvajalec osebnega dopolnilnega dela uveljavlja v napovedi za odmero akontacije dohodnine.

Akontacija dohodnine od dohodka iz osebnega dopolnilnega dela se izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 %.

5.1 Vložitev napovedi za odmero akontacije dohodnine

Izvajalec osebnega dopolnilnega dela mora vse svoje dosežene dohodke iz naslova osebnega dopolnilnega dela napovedati pri finančni upravi za odmero akontacije dohodnine, na obrazcu [Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja za rezidente](#). Napoved mora vložiti pri davčnem organu najpozneje do 15. v mesecu za dohodke, dosežene v preteklem mesecu.

Obveznost vložitve navedene napovedi za izvajalce osebnega dopolnilnega dela velja tudi v primeru prodaje izdelkov ali gob in zelišč kupcem, ki so sicer plačniki davka (pravne osebe ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost)⁵. Izplačevalec dohodka v tem primeru nima obveznosti izračuna, odtegnitve in plačila davčnega odtegljaja ob samem izplačilu, mora pa v tem primeru finančni upravi dostaviti podatke o izplačanih dohodkih izvajalcu osebnega dopolnilnega dela na letnem nivoju, v okviru avtomatične dostave podatkov po 337. členu [Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2](#).

Obveznost posredovanja podatkov o izplačanih dohodkih od osebnega dopolnilnega dela po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, je podrobneje določena s spremembo [Pravilnika o dostavi podatkov za odmero dohodnine](#), ki je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 32/2015. Z navedeno spremembo je bila uvedena nova oznaka vrste dohodka: »6601: Dohodek od osebnega dopolnilnega dela, izplačan pri osebi, ki se šteje za plačnika davka«, pod katero bodo podatke poročali izplačevalci plačil izvajalcem osebnega dopolnilnega dela, ki se v skladu z 58. členom ZDavP-2 štejejo za plačnika davka, vendar na podlagi tretjega odstavka 285. člena ZDavP-2 niso dolžni izračunati, odtegniti in plačati akontacije dohodnine od dohodka od osebnega dopolnilnega dela po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno. Navedena obveznost poročanja se prvič uporablja za dostavo podatkov za davčno leto 2015. Osebe, zavezane za dajanje podatkov, morajo podatke dostaviti FURS do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

Na podlagi vložene napovedi za odmero akontacije dohodnine davčni organ izvajalcu osebnega dopolnilnega dela izda odločbo o višini akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja v petnajstih dneh od dneva vložitve napovedi.

Dohodki iz osebnega dopolnilnega dela se izvajalcu vštevajo med dohodke za odmero dohodnine na letni ravni (finančna uprava bo te dohodke vključila med podatke za sestavitev informativnega izračuna dohodnine).

6.0 POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA

S pridobitvijo vrednotnice se plača prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se šteje za prispevek zavarovanca in prispevek delodajalca, če je izvajalec osebnega dopolnilnega dela zavarovanec po 18. členu [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2](#). V nasprotnem primeru (če izvajalec osebnega dopolnilnega dela ni zavarovanec po navedeni določbi) je s plačilom plačan prispevek za posebne primere zavarovanja po ZPIZ-2.

⁵ Ta izjema je določena v tretjem odstavku 285. člena [Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2](#).

6.1 Izvajalec osebnega dopolnilnega dela ni polno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz drugega naslova

Če izvajalec osebnega dopolnilnega dela ni pokojninsko in invalidsko zavarovan s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom, razen če je uživalec pokojnine, je iz naslova opravljanja osebnega dopolnilnega dela obvezno zavarovan za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z 18. členom [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2](#). Iz naslova vplačanih vrednotnic se izvajalcu v tem primeru prizna sorazmerni del obdobja zavarovanja v obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju na način, ki velja za osebe, ki opravljajo delo v okviru drugega pravnega razmerja v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Na podlagi plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova osebnega dopolnilnega dela v preteklem koledarskem letu, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije izvajalcu osebnega dopolnilnega dela ugotovi znesek osnove, ki se upošteva za izračun pokojninske osnove. Znesek osnove se ugotovi tako, da se na podlagi vsote vplačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz preteklega koledarskega leta izračuna višina osnove na podlagi prispevnih stopenj, ki veljajo za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z zakonom, ki ureja prispevke za socialno varnost, na dan plačila teh prispevkov.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za izvajalca osebnega dopolnilnega dela ugotovi obdobje zavarovanja in znesek osnove, ki se upošteva za izračun pokojninske osnove, na podlagi podatkov, ki mu jih posreduje finančna uprava iz evidence vloženi zahtevkov za pridobitev vrednotnice/ obračunov prispevkov.

6.2 Izvajalec osebnega dopolnilnega dela je polno pokojninsko in invalidsko zavarovan iz drugega naslova ali je upokojenec

Če je izvajalec osebnega dopolnilnega dela uživalec pokojnine ali je iz drugega naslova obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovan s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom, se pri izvajanju osebnega dopolnilnega dela obvezno zavaruje za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni v skladu z 20. členom [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2](#).

7.0 OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE IZVAJALCEV OSEBNEGA DOPOLNILNEGA DELA

Izvajalec osebnega dopolnilnega dela je obvezno zavarovan za poškodbo pri delu in poklicno bolezen v skladu s 5. točko 17. člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – ZZVZZ](#) pod pogojem, da je vključen v zdravstveno zavarovanje na podlagi prvega odstavka 15. člena ali 20. člena tega zakona.

S plačilom prispevka za zdravstveno zavarovanje na podlagi vplačila vrednotnice, se šteje, da je plačan prispevek iz četrte alineje drugega odstavka 55. člena ZZVZZ v zvezi s tretjim odstavkom 57. člena ZZVZZ in prispevek iz 55.a člena ZZVZZ.

Posameznik, ki priglasi osebno dopolnilno delo, mora pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije vložiti prijavo v zdravstveno zavarovanje. Prijavo vloži na predpisanem obrazcu [M12](#), šifra podlage zavarovanja 050, šifra 05.

8.0 KAZENSKÉ SANKCIJE

Posameznik se kaznuje z globo od 1.000 do 7.000 eurov če:

- delo, ki bi lahko bilo osebno dopolnilno delo, ni priglášeno oziroma izvajalec ni vpisan v seznam oseb, ki opravljajo osebno dopolnilno delov (pri AJPES),
- posameznik opravlja osebno dopolnilno delo kljub temu, da njegov ustvarjen prihodek iz naslova osebnega dopolnilnega dela v posameznem polletju koledarskega leta v seštevku preseže tri povprečne mesečne neto plače v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu.

Posameznik se kaznuje z globo od 400 do 5.000 eurov, če:

- vrednotnica za osebno dopolnilno delo ni pridobljena pravočasno,
- se vrednotnica za osebno dopolnilno delo ne glasi na pravo ime.

Posameznik se kaznuje z globo od 1.000 do 7.000 eurov če:

- delo, ki bi lahko bilo osebno dopolnilno delo, ni priglášeno oziroma izvajalec ni vpisan v seznam oseb, ki opravljajo osebno dopolnilno delov (pri AJPES),
- vrednotnica za osebno dopolnilno delo ni pridobljena pravočasno,
- se vrednotnica za osebno dopolnilno delo ne glasi na pravo ime,
- posameznik opravlja osebno dopolnilno delo kljub temu, da njegov ustvarjen prihodek iz naslova osebnega dopolnilnega dela v posameznem polletju koledarskega leta v seštevku preseže tri povprečne mesečne neto plače v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu.

Naročnik del iz prvega odstavka 12. člena ZPDZC-1, ki ne pridobi pravočasno vrednotnice za izvajalca osebnega dopolnilnega dela, omogoči delo na črno in se zato kaznuje z globo od 1.000 do 5.000 eurov.

V kolikor naročnik del, delodajalec, ki ni posameznik, za opravljanje del iz prvega odstavka 12. člena ZPDZC-1, z izvajalcem del, ki je posameznik, ne zagotovi ustrezne pravne podlage, zaposluje na črno in se kaznuje z globo od 5.000 do 26.000 eurov. Z globo od 500 do 2.500 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba delodajalca.

Kupec izdelkov, ki kupi izdelke iz tretjega odstavka 12. člena ZPDZC-1 od posameznika kot osebe, ki opravlja osebno dopolnilno delo, za katerega ve, da nima priglášenega osebnega dopolnilnega dela, ali ve, da zanj ni pridobljena vrednotnica, omogoči delo na črno in se kaznuje z globo od 2.600 do 15.600 eurov, naročnik, ki ni posameznik, z globo od 420 do 1.600 eurov odgovorna oseba naročnika, ki ni posameznik, oziroma z globo od 1.000 do 5.000 eurov kupec - posameznik.

V kolikor posameznik za osebno dopolnilno delo ne izda računa, se kaznuje z globo od 2.000 do 125.000 eurov.

Posameznik, ki dohodkov prejetih iz naslova osebnega dopolnilnega dela ne napove, se kaznuje z globo od 250 do 400 eurov.

Posameznik, ki pred prigrasitvijo osebnega dopolnilnega dela za to naroči, objavi oglas ali oglasno sporočilo v časopise, revije, na radio, televizijo in v druge elektronske medije ali na drug način, ki je dostopen javnosti, ki ponuja ali oglašuje delo, nedovoljeno oglašuje in se kaznuje z globo od 500 do 2.500 eurov.

9.0 PRAKTIČNI PRIMERI

1. primer:

J.K. s 1. 1. 2015 pri AJPES priglasi osebno dopolnilno delo iz točke A.3 (občasno varstvo otrok,...) ter vloži prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije na obrazcu [M12](#).

V januarju 2015 J.K. na domu štirih različnih naročnikov občasno varuje njihove otroke, za to prejme skupno plačilo v znesku 120 eur. J.K. vsakemu naročniku za opravljeno varstvo izda račun. Podatke o teh izdanih računih J.K. vključi v [Poročilo o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela](#), ki ga po preteku polletnega obdobja (najpozneje do 10. julija 2015) dostavi finančni upravi.

Vsak od naročnikov za J.K. pred pričetkom dela vplača svojo vrednotnico. Za J.K. so bile tako v januarju 2015 vplačane 4 vrednotnice.

Ker J.K. v januarju 2015 ni vključena v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz drugega naslova, ji bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (na podlagi podatkov, posredovanih iz finančne uprave) znesek plačanih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ($4 * 7 \text{ eur} = 28 \text{ eur}$) upošteval pri določitvi obdobja zavarovanja ter določil znesek osnove, ki se ji bo upošteval za izračun pokojninske osnove.

J.K. do 10. 2. 2015 pri finančni upravi vloži Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve (dohodek iz drugega pogodbenega razmerja)⁶. Na podlagi te napovedi ji finančna uprava izda odločbo o odmeri akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja, in sicer:

Dohodek:	120,00 eur
Normirani stroški:	12,00 eur
Davčna osnova:	108,00 eur
Akontacija dohodnine:	27,00 eur

Podatke o doseženem dohodku bo finančna uprava vključila med podatke za sestavitev informativnega izračuna dohodnine za leto 2015.

2. primer:

F.G. s 1.7.2015 priglasi osebno dopolnilno delo iz točke B.3 (nabira in prodaja gozdne sadeže....) pri AJPES ter vloži prijavo v obvezno zdravstveno zavarovanje pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije na obrazcu [M12](#).

Pred pričetkom dela F.G. na upravni enoti pridobi vrednotnico na svoje ime, za mesec julij 2015, pri tem vplača 9 eur (7 eur za prispevek PIZ ter 2 eur za prispevek ZZ).

F.G. v juliju 2015 nabira borovnice in gobe. Nabrane gozdne sadeže proda različnim kupcem:

- Gostinček s.p., za plačilo v znesku 50,00 eur,
- Sadje d.o.o., za plačilo v znesku 70,00 eur,
- različnim fizičnim osebam, za plačilo v skupnem znesku 60,00 eur.

⁶ Od 1. 1. 2016 se vloži [Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja za rezidente](#).

Za vsako prodajo nabranih gozdnih sadežev F.G. kupcem izstavi račune. Podatke o teh izdanih računih vključi v [Poročilo o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela](#), ki ga po preteku polletnega obdobja (najpozneje do 10. januarja 2016) dostavi finančni upravi.

Ker je F.G. v juliju 2015 obvezno zavarovan iz delovnega razmerja za polni delovni čas, se plačan prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje upošteva kot prispevek za posebne primere zavarovanja (za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni).

F.G. najpozneje do 10. 8. 2015 pri finančni upravi vloži Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve (dohodek iz drugega pogodbenega razmerja). V napovedi navede podatke o vseh prejetih plačilih za prodane gozdne sadeže v juliju 2015 (torej tudi za prodajo kupcem, ki so sicer plačniki davka, saj ti glede na določbo tretjega odstavka 285. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2⁷ nimajo obveznosti obračuna davčnega odtegljaja od dohodka za opravljeno osebno dopolnilno delo). Na podlagi te napovedi mu finančna uprava izda odločbo o odmeri akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja, in sicer:

Dohodek:	180,00 eur
Normirani stroški:	18,00 eur
Prispevki/ plačilo vrednotnice:	9,00 eur
Davčna osnova:	153,00 eur
Akontacija dohodnine:	38,25 eur

Podatke o doseženem dohodku bo finančna uprava vključila med podatke za sestavitev informativnega izračuna dohodnine za leto 2015.

⁷ Ta izjema je bila določena z 18. členom novele [ZDavP-2H](#), ki velja od 1. 1. 2015 dalje.